

GUIA DOCENT D'HISTÒRIA MODERNA

Història Moderna Universal

Codi 14.537

Llicenciat en Història Pla 2.000

Curs Acadèmic 2.005-2.006

Professors:

Amparo Felipo Orts Grup AI .

José-Miguel Palop Ramos Grup BI .

Teresa Canet Aparisi Grup CI .

Ricardo Franch Benavent

Helena Rausell Guillot

Manuel Ardit Lucas Grup DI

Telesforo Hernández Sempere

1. Dades d'identificació

Nom de l'assignatura:	Història Moderna Universal
Caràcter:	Troncal
Nº Crèdits:	9
Títol:	Llicenciat en Història
Cicle:	Primer
Curs:	Primer
Departament:	Història Moderna
Professors responsables:	
-Amparo Felipe Orts	Grup AI Dep. d' Història Moderna. 4º pis.
-José-Miguel Palop Ramos	Grup BI Dep. d' Història Moderna. 4º pis.
-Teresa Canet Aparisi	Grup CI Dep. d' Història Moderna. 4º pis.
- Ricardo Franch Benavent	Grup CI Dep. d' Història Moderna. 4º pis.
- Helena Rausell Guillot	Grup CI Dep. d' Història Moderna. 4º pis.
-Manuel Ardit Lucas	Grup DI Dep. d' Història Moderna. 4º pis.
- Telesforo Hernández Sempere	Grup DI Dep. d' Història Moderna. 4º pis.

2. Introducció a l'assignatura

Esta es una assignatura de **caràcter introductori** i generalista els continguts de la qual respectaran una doble articulació:

a) en relació amb la resta d'**assignatures d' Història Moderna** impartides en el Títol d' Història (Historia Moderna de España, Introducció a la Historia Moderna del País Valencià, Historia Económica en la Edad Moderna, Sociedad en la Edad Moderna, Estado en la Edad Moderna, Historia de la Cultura en la Edad Moderna, Relaciones Internacionales en la Edad Moderna, Historia de América en la Edad Moderna, Conflictividad Social en la Edad Moderna) servirà per a introduir a l' estudiant en els aspectes fonamentals d'unes matèries que seran tractades amb major profunditat en les esmentades assignatures.

b) en relació amb la resta d'**assignatures troncal de 1er curs**, aportarà a l'estudiant una perspectiva global de l'evolució històrica ocorreguda entre els moments finals del món medieval i els començaments de l'època contemporània, servint com a desenllaç i introducció a les matèries amb les que limita cronològicament

3. Volum de treball dels estudiants.

Assistència a classes teòriques.....	50	hores
Assistència a classes pràctiques.....	10	hores
Preparació de la matèria amb la lectura recomanada.....	35	hores
Preparació de treballs pràctics.....	10	hores

Preparació d'exàmens.....	65 hores
Realització d'exàmens.....	5 hores
Preparació de treball de grup.....	25 hores
Activitats alternatives.....	5 hores
Preparació d'activitats alternatives.....	10 hores
Assistència a tutories programades.....	10 hores
Càrrega total.....	225 hores.

4. Objectius generals.

a) de caràcter conceptual:

- Familiarització del alumne amb els **continguts conceptuais** inherents a la metodologia modernista.
- Facilitar la comprensió dels grans **processos històrics** que construeixen l'Edat Moderna.
- Introduir a l'estudiant en un mètode que potencie la **síntesi explicativa**, basat en la capacitat de seleccionar, jerarquitzar i articular els esdeveniments de la Història Moderna en els processos històrics dels que formen part.

b) de caràcter instrumental

- Introducció als **procediments** heurístics i metodològics de construcció del coneixement històric aplicats als aspectes tractats en la matèria.

c) de caràcter competencial:

- Desenvolupar les competències de **raonament**, argumentació i ordenació del coneixement, tant a través de la selecció de materials com la discussió i exposició de resultats, tant en treballs en equip com individuals.
- Fomentar la capacitat d'**autocrítica** i superació que potencie la preocupació del estudiant per la qualitat del treball personal.

5. Continguts.

Els continguts de l'assignatura s'organitzaran en cinc blocs:

- BLOC 1: Organització de la societat estamental al voltant del privilegi. Anàlisi del món urbà i rural i de la conflictivitat social.
- BLOC 2: El model demogràfic d'Antic Règim. Estudi de les activitats productives i de l'evolució conjuntural en les tres centúries modernes.
- BLOC 3: Perfils de la cultura i de la religiositat, amb especial incidència en les reformes religioses i en l'evolució cultural dels segles moderns.

- BLOC 4: Anàlisi de l'Estat Modern des del punt de vista de la seua naturalesa i de la seua evolució històrica, amb ajuda dels exemples més destacats.
- BLOC 5: Aborda el surgiment del sistema internacional d'estats en l'Època Moderna i les fluctuacions de la seua organització del segle XVI al XVIII.

6. Adquisició de destreses.

Des de l'estudi d'esta assignatura es pretén que l'estudiant adquireixca un coneiximent crític i historiogràficament actualitzat dels principals continguts corresponents al període històric modern. L'adquisició d'eixa informació qualificada serà instrument per a desenvolupar habilitats de lectura comprensiva, raonament crític i exposició raonada.

L'estudi de la matèria deu constituir un assaig continu de la concepció de la Història com a temps social, superant les visions diacròniques i merament descriptives.

La transmissió del coneiximent deu facilitar la percepció d'un temps històric en el qual s'interrelacionen passat, present i futur.

Els estudiants deuen acostumar-se al raonament multicausal i a les perspectives comparades.

En el procés d'aprenentatge se familiaritzaran amb l'ús d'instruments de recopilació i d'informació propis de la matèria.

7. Habilitats socials.

Seria desitjable que la formació humanística adquirida a través de l'estudi de la Història se projectara socialment en actituds individuals tals com:

Capacitat de raonament crític.

Autoformació permanent.

Comunicació oral i escrita adequada.

Competència en la gestió de la informació.

Capacitat d'anàlisi i síntesi.

Motivació per l'esforç personal.

Foment del treball en equip.

Compromís ètic.

8. Temari i Planificació temporal.

a) Temari:

I.- LA SOCIETAT ESTAMENTAL.

1. Fonaments bàsics d'una societat desigual: els estaments privilegiats.

2. La societat urbana: estructura compositiva i marginació social.
3. La societat rural: els models senyorials.
4. La conflictivitat social: rebel·lions polítiques i revoltes populars.

II.- HISTÒRIA ECONÒMICA.

1. El model demogràfic.
2. L'economia agrària.
3. Els descobriments geogràfics i el capitalisme mercantil.
4. La producció manufacturera: de la ciutat al camp.

III.- CULTURA Y RELIGIOSITAT.

1. Aspectes bàsics de la cultura en l'Edat Moderna.
2. Les reformes religioses.
3. La personalitat cultural dels segles moderns.
4. Les activitats intel·lectuals: ciència i pensament.

IV.- L' ORGANITZACIÓ POLÍTICA.

1. Les "Noves Monarquies" i el dualisme estamental.
2. L'Estat absolut i el reformisme il·lustrat..
3. Les monarquies absolutes europees.
4. Els sistemes polítics no absolutistes.

V.- LES RELACIONS INTERNACIONALS.

1. El sistema internacional d' Estats.La guerra i la "revolució militar"
2. L'era de l' Hegemonia Hispànica.
3. Les transformacions de l' escenari europeu al segle XVII.
4. El sistema d' Equilibri europeu i les seues crisis en el segle XVIII.

b) Planificació temporal:

	Setmanes	h. teòriques	h. pràctiques	Total bloc
BLOC 1	6	10	2	12
BLOC 2	6	10	2	12
BLOC 3	6	10	2	12
BLOC 4	6	10	2	12
BLOC 5	6	10	2	12
Totals	30	50	10	60

9. Bibliografía

I.- MANUALS GENERALS:

- BENNASSAR, B. y otros: **Historia Moderna**. Madrid, Akal, 1980.
- CORVISIER, A.: **Historia Moderna**. Barcelona, Labor, 1977.
- ENCISO, L.M.: **La Europa del siglo XVIII**. Barcelona, Península, 2001.
- FLORISTÁN, A. (Coord.): **Historia Moderna Universal**. Barcelona, Ariel, 2004.
- HINRICHS, E.: **Introducción a la Historia de la Edad Moderna**. Madrid, Akal, 2001.
- KOENIGSBERGER, H.G.: **El Mundo Moderno, 1500-1789**. Barcelona, Crítica, 1991.
- MARTÍNEZ, E. y otros: **Introducción a la Historia Moderna**. Madrid, Istmo, 1991.
- MOLAS, P. y otros: **Manual de Historia Moderna**. Barcelona, Ariel, 1993.
- RIBOT, L. (Coord.): **Historia del Mundo Moderno**. Madrid, Actas, 1992.
- RUDE, G.: **Europa en el siglo XVIII**. Madrid, Alianza, 1985.
- TENENTI, A.: **La Edad Moderna. Siglos XVI-XVIII**. Barcelona, Crítica, 2000.

II.- MANUALS SECTORIALS:

- ANDERSON, P.: **El Estado absolutista**. Madrid, Siglo XXI, 1979.
- KAMEN, H.: **La sociedad europea (1500-1700)**. Madrid, Alianza, 1986.
- KRIEDTE, P.: **Feudalismo tardío y capital mercantil**. Barcelona, Crítica, 1982.
- LEON, P. (Dir.): **Historia económica y social del mundo**. Vols. 1-3. Madrid, 1979.
- VRIES, J.: **La economía de Europa en un periodo de crisis (1600-1750)**. Madrid, 1979.

III.- COL.LECCIONS:

Historia del Mundo Moderno, de Cambridge University Press. Vols. I-VIII y XIV (Atlas).

Historia de Europa de Oxford:

J. BERGIN (Ed.): **El siglo XVII**. Barcelona, Crítica, 2002.

T.C.W. BLANNING: **El siglo XVIII**. Barcelona, Crítica, 2002.

Historia de Europa de Ed. Siglo XXI:

J.R. HALE: **La Europa del Renacimiento, 1480-1520**.

G.R. ELTON: **La Europa de la Reforma, 1517-1559**.

J.H. ELLIOTT: **La Europa dividida, 1559-1598**.

G. PARKER: **Europa en crisis, 1598-1648**.

J. STOYE: **El despliegue de Europa, 1648-1688**.

O. HUFTON: **Europa: privilegio y protesta, 1730-1789**.

Historia Universal de Ed. Siglo XXI:

R.. VAN DÜLMEN: **Los inicios de la Europa moderna, 1550-1648**.

G. BARUDIO: **La época del absolutismo y la Ilustración, 1648-1779**.

Iniciación a la Historia de Ed. Akal:

M. PÉRONNET: **El siglo XVI. De los grandes Descubrimientos a la Contrarreforma**.

Y.-M. BERCÉ y otros: **El siglo XVII. De la Contrarreforma a las Luces.**
M. PÉRONNET: **Del Siglo de las Luces a la Santa Alianza. 1740-1820.**

Atlas Histórico Mundial. Vol. I.: **De los orígenes a la Revolución Francesa.** Madrid, Ist

10. Metodologia docent.

- 1.- **Classes teòriques** que desenvoluparan els aspectes fonamentals del programa.
- 2.- **Classes pràctiques** d' anàlisi de textos, mapes, gràfics, obres d'art i altres materials docents.
- 3.- Programació de **Lectura de la bibliografia** recomanada en cada moment.
- 4.- **Treballs individuals** pràctics, realitzats a partir de materials docents del tipus dels utilitzats en las classes pràctiques.
- 5.- Realització de **Treball de grup**:

A efectes de la realització d'este treball d' iniciació, tots els estudiants de primer curs de la Titulació d'Història seran distribuïts en grups de cinc membres, assignant-se cada un d' ells a un professor o professora de primer curs.

- La formació de grups respondrà a les propostes dels estudiantes i, en el seu cas, a les propostes dels professors, per a garantir l'equilibri en l' assignació d'una mitja de tres grups per professor. La composició dels grups se tancarà definitivament entre la tercera i quarta setmana de curs.

El tema serà proposat al grup per part del professor responsable, d'acord amb els resultats d'una coordinació i planificació entre totes les àrees de coneiximent i els professors encarregats de la docència de primer curs. Això vol dir, entre altres coses, que un grup d'estudiants pot realitzar un treball orientat per un professor d'Història Antiga, mentre que els membres d'altre grup ho poden fer baix la direcció d'un professor d' Història Contemporània, etc .

Sols se realitzarà un treball per curs, al menys en lo relatiu a les matèries troncales. Dit treball **tindrà la seua corresponent valoració** i la seua equivalència en hores de dedicació en **cada una de les assignatures**, d'acord amb el proposat en les Guies Docents.

Per a la seua realització, tots els estudiants d'un grup de treball deuran acudir a les Tutories programades a l'efecte (cinc hores en total)

L'entrega del treball se realitzarà d'acord amb les dates establertes al Cronograma adjunt.

a) Objectius generals

Els objectius generals que se plantegen deuen estar en consonància amb el caràcter d'iniciació d'este treball. Per això, més enllà dels temes concrets o de les peculiaritats inherents a cada àrea de coneiximent, tots els treballs deuren perseguir una sèrie d'objectius comuns i molt genèrics que tingueren que veure amb la metodologia i les tècniques específiques del treball històric. Per exemple,

- Posar en contacte als estudiants amb les fonts i materials per a la elaboració d'un treball històric.
- Desenvolupar en ells la capacitat de selecció, crítica y síntesi de la informació obtinguda.
- Desenvolupar la capacitat d'exposició escrita, d'acord amb les normes formals mínimes: índex, desenvolupament amb epígrafs, citació, conclusions, bibliografia i fonts.
- Iniciar als estudiants en la relació dialèctica entre hipòtesi o plantejaments inicials, recollida d'informació, elaboració del discurs històric i noves hipòtesis.
- Acostumar-los a l'exposició pública i defensa dels treballs.

b) Aspectes formals comuns.

Tots els treballs deuran atènyer-se als següents aspectes formals:

- Deuran presentar-se mecanografiats, amb una extensió aproximada de 20 folis. L'interlineat deu ser de 1'5 i el tamany de la lletra 12, Arial o Times New Roman.
- El treball deu constar de: títol, índex, cos principal del text, cites a peu de pàgina i bibliografia.
- La redacció deu ser lògica i gramaticalment correcta.

c) Procediment.

1. Plantejament bàsic inicial: tema proposat pel professor o elegit per cada grup d'alumnes a partir de les propostes del professor.
2. Elaboració d'un llistat bibliogràfic pertinent, que contindrà:
 - Obres de referència (cronologies, atles històrico-geogràfics, diccionaris, etc.).
 - Manuals i bibliografia general.
 - Monografies i articles de revistes especialitzades.
 - Repertoris de fonts editades.
3. Lectura de la bibliografia:
 - Selecció de dades, idees i arguments.
 - Confecció de fitxes de lectura (de continguts, de cita textual, d'avaluació).
4. Elaboració del guió provisional del treball.
5. Redacció final del treball:
 - Introducció
 - Exposició de idees i arguments.
 - Aparat crític:
 - Notes a peu de pàgina
 - Cites textuais
 - Llistats bibliogràfics i documentals
 - Imàgens (gràfics, mapes, etc.)
 - Conclusions

6) Exposició oral en classe.

Nota: En començar el curs cada professor d'Història Moderna Universal proposarà el tema del treball a desenvolupar.

6.- Activitats complementàries: Assistència a seminaris, conferències o altres activitats guiades.

- Tots els estudiants de primer curs assistiran, com a mínim, a tres de les cinc activitats programades al llarg de tot el curs per les distintes àrees per a poder ser avaluats per estes tasques en el conjunt de les matèries troncales.

- De cada una d'elles se'ls exigirà després una síntesi o resum, que en el seu moment se concretarà.

- Tant les dates com els professors responsables d' estes activitats se detallen al organigrama adjunt.

a) Objectius generals.

Este tipus d'activitats té com objectiu fonamental posar en contacte al estudiant amb altres activitats que, sense desenvolupar-se en l' àmbit estricte de les classes o dels seminaris, són habituals en la vida acadèmica universitària, tals com conferències, sessions monogràfiques sobre algun aspecte concret de la història o de les seues fonts i mètodes, visites a arxius o museus, etc. Deuen constituir, des del principi, un instrument fonamental per a la socialització de l'estudiant en la vida acadèmica més enllà de l' 'aula, al temps que l' acostumaran al debat, a l' intercanvi, a projectar els seus interessos i coneiximents fora del recinte universitari i, per suposat, a augmentar la seua formació.

b) Proposta pròpia d' **Activitats complementàries** d' Història Moderna Universal

Els alumnes d'esta assignatura s'incorporaran en data a concretar, dins de la primera quinzena de març, al cicle de conferències que anualment organitza el Departament de Història Moderna sobre temes punters d'esta especialitat. La seua participació en esta activitat s'orienta a cobrir aspectes de la seua formació acadèmica no contemplats en altres de les tasques complementàries. Per una banda, se pretén que participen de forma pràctica en la construcció de metodologies d'apropament i presentació de temes punters en la historiografia modernista o d'actualitat històrica i que se familiaritzen amb la presentació concisa i científica de síntesis explicatives i debats historiogràfics, destinats a un públic amb formació i nivell acadèmics variats. L'estudiant comença així a prendre contacte amb tècniques d'anàlisi, síntesi, divulgació i exercici personal de transmissió oral de continguts. Junt a això, la metodologia de treball en esta activitat desemboca en la realització d'actives discussions i debats sobre el tema exposat. Este aspecte familiaritza i introdueix a l'alumne en la discussió ordenada, àgil i participativa del tema exposat, aspecte que pot aplicar en la seua activitat acadèmica posterior i que implica la prèvia captació de les idees expressades pels interlocutors, a més d'un interessant esforç de formulació dels aspectes discrepants o complementaris. En fi, este tipus d'activitat servirà també per a ampliar l'horitzó d'inquietuds intel·lectuals en l'alumne i per a trencar barreres en la dinàmica de discussió i debat oral dels temes.

7.- Cronograma de Història Moderna Universal.

SETMANA	octubre	Desembre	gener	febrer	Març	abril	Juny
primera			vacances	Exàmens parcials		Control Pràctiques Història Moderna	
segona				Exàmens parcials	Activitats Compl. Història Moderna		Exàmens finals
tercera		Control Pràctiques Història Moderna			Entrega síntesi Activitats compleme ntàries	Pasqua	Exàmens finals
quarta		Vacances	Exàmens parcials			Entrega treball curs	Exàmens finals

8.- Horari de **Tutories** dels professors d' Història Moderna:

Professora Amparo Felipo
Primer Quatrimestre
Segon Quatrimestre

Professor José Miguel Palop

Professora Teresa Canet

Professor Ricardo Franch Benavent

Professor Manuel Ardit Lucas

Professor Telesforo Herández Sempere

Professora Helena Rausell Guillot

11. Avaluació.

a) Composició percentual de la qualificació final:

	Activitat qualificada	%
1	Proves escrites	50
2	Lectura de bibliografia	15
3	Treballs pràctics personals	10
4	Treball en equip	15
5	Activitats complementàries	10

b) Procediments d'avaluació:

- **Proves escrites:**

- Examen **parcial**: a realitzar sobre el 50% de la matèria; serà eliminatori amitjanant-se amb la qualificació obtinguda en l'examen final (en aquest cas segon parcial).

- Examen **final**: a realitzar sobre la matèria restant si s'ha realitzat la prova anterior (examen parcial), o sobre tota la matèria en cas contrari.
- **Lectura de bibliografia**: serà controlada i qualificada mitjançant proves objectives.
- **Treballs pràctics personals**: comentaris de textos, mapes o altres materials docents; se n'avaluaran 2 per a la nota final.
- **Treballs en equip**: cada professor realitzarà el seguiment dels equips a ell encomanats en les corresponents tutories programades, que permetran una primera avaluació dels avanços individuals y col·lectius, completada per la avaluació final de l'exposició.
- **Activitats complementàries**: cada professor avaluarà els exercicis relatius a la matèria de la seua competència.